

ŞUSEİ TOKUDA

YABANİ

Japoncadan Çeviren
İrem Akçay

I

Evlatlık olarak onu büyüten anne ve babası, yakın zamanda kendisine bir damat getirileceğini söylediğinde, Oşima'nın zihninde henüz açık ya da belirgin hiçbir düşünce uyanmamıştı.

18 yaşındaki Oşima, o dönemde civarda erkek düşmanı olarak ün salmıştı. Bu tarz hareketlerde bulunmayıp diğer kızlar gibi dikiş nakış yapmak veya koto* çalmak gibi şeylerle uğraşsa, evlilik çağına gelmiş güzel bir kız olarak üvey ailesinin saygınlığını sürdürüyor olurdu. Ancak el becerisi gibi meziyetlerle doğmayan Oşima, hareket etmeden sürekli aynı odanın içinde oturmaktan hiç hoşlanmadığı için küçüklüğünden beri dışarı çıkıp toprakla uğraşır, genç erkeklerle birlikte pirinç ekiminde ve hasadında çalışırdı. Hem böyle ağır işlerin bir şekilde ona daha çok uyduğunu dahi düşünürdü. İpekböceği mevsiminde evdeki herkesten daha çok çalışıp çabalarıydı. Üvey anne ve babasının gözüne girmek, onun için her şeyden daha büyük bir zevkti. Mahalledeki gençlerin, işçilerin onunla dalga geçip uygunsuz şekillerde onu taklit ettiği çok olurdu. Oşima böyle adamlarla çalışmayı, şakalaşp

* Koto, Japonya'ya özgü, 13 telli geleneksel bir çalgıdır. -yhn

şamata yapmayı severdi ama şimdiye kadar onun ne yanaklarına ne de eline dokunan biri olmuştu. Böyle bir durumda Oşima yabani bir at gibi hırçınlaşır, haşin bir şekilde adamın elini yüzünü tırmalar ya da insanların önünde adamı rezil edip küçük düşürür ve kendini tatmin edene kadar durmazdı.

Üvey ailesine getirildiğinde yedi yaşında olan Oşima o günleri şimdi bile çok iyi hatırlıyordu. Bir akşam eski kafalı ve kuralcı babası, kıza derin bir nefret besleyen annesinin gazabından ve acımasız dayaklarından kaçırmak için Oşima'yı elinden tutup evden çıkarmış ve ikili taşrada oradan oraya dolaşıp durmuşlardı. O gün güz mevsiminin son günlerinden biri olsa gerek, kırmızı cennet hurmaları yakınlardaki yoksul kasabanın çayhanelerinde ve lokantalarında ağaçların dallarında asılıydı. Babası bir çayhanede, çocuğu yorgun bacaklarını dinlendirirken kendisi de çay içip sigara tütürmüştü. Her şeyden habersiz masum Oşima çayhanede çalışan kadının soyup getirdiği cennet hurmalarını ve tuzlu *senbei* krakerlerini* yerken, etrafa ürkek gözlerle bakıyordu. O âna dek kıpkırmızı parlayan akşam güneşi kaybolup tarlalardan soğuk rüzgârlar esmeye başlarken, dört bir yandaki ağaçların, ormanın gölgesindeki evlerin, asılan sararmış pirinç demetlerinin, hasat edilmiş boş tarlaların hepsi akşam sisine bürünmüştü. Gün boyu çalışmaktan yorgun düşmüş vücutlarıyla bitkin bir şekilde sokaktan geçen atların hâli hüznü görünüyordu. Oşima büyük ağır arabaya bağlı, itaatkâr bir şekilde arabayı çeken hayvanın mahmur gözlerine bakınca nedense ağlayacak gibi olmuştu. Öfkeli annesinden kızını kaçırp nereye götüreceğini bilemeyen babasına da aynı şekilde içi acıdı.

* Genellikle pirinçten yapılan çıtır, tuzlu veya tatlı bir krakerdir. —ybn

Oşıma büyük ve geniş bir su kıyısına geldiklerini hatırlıyordu. Oku* feribotlarının geçtiğı yere varmışlardı. Dingin koyu mavi suyun yüzeyine gökyüzünden düşen sedef renkli ısıltılar hafifçe parıldıyor, kürek çeken birkaç teknenin yalnız süzülen gölgeleri görülebiliyordu. Dalgalar kıyıya vuruyor, karanlık ağaçların gölgeleri korkunç yaratıklar gibi su üzerinde titreyip sallanıyordu. Oşıma'nın çocuk aklı da bu sessiz sakin manzaraya bakarken tepeden tırnağı bir tür korku ve huzurla afallamış, küçük kız çıt çıkarmadan sıkıca babasının sıksa eline yapışmıştı.

* Oku, Tokyo'da nehir kıyısında bulunan tarihi bir semttir. -ybn

2

Şimdi tekrar düşündüğünde bile o gün babasının ne amaçla kendisini su kıyısına götürdüğünü ve babasının o anki hislerini anlayamıyordu. Belki de feribotla karşıya geçtikten sonra oradaki bir tanıdığının evini ziyaret edip Oşima'yı ortadan kaldırma planı yapmıştı. Oşima birden çocuksu aklıyla suya bakan babasının karanlık yüzünün altında böyle dehşet verici gaddar düşüncelerin olduğunu düşünerek korkmuştu. Babasının yüzüne bir pişmanlık ve ıstırap ifadesi yerleşmişti.

Bebekken evlatlık verilen Oşima, öz ailesi tarafından geri alındığında bile dediğim dedik annesi tarafından sık sık ihmal edilmişti. Bazen annesi sürekli mızırmlanan Oşima'nın küçük ellerine ateşi kontrol etmek için kullanılan sıcak metal çubukları bastırırdı. Oşima da yaşlı gözlerle çubuklara bakıp inat ederek elini çekmezdi. Bu da annesinin nefretini alevlendirmekten başka bir şey yapmazdı. "Keçi inatlı seni!" Annesi sinirlenerek ağzına geleni sayardı.

Eskiden köy reisliği yapmış Oşima'nın ailesi, o zamanlarda da bölgedeki insanlar tarafından saygı görüyordu. Dedesinin büyükçe geniş bir bahçeyi Şogun ailesinin gezilerinde dinlenme yeri olarak kullanmaları için bağışlaması, ailenin

saygınlığına saygınlık katmıştı. Şogun ailesine sunulan alan, bugün bile umumi bir eğlence parkı olarak durmaktaydı. Bahçıvan olarak, asil ailelerin evlerine girip çıkan babası, hayatının hatasını yaparak Oşima ve kardeşlerinin annesi olan ikinci karısını, alt tabakadan bir kadını eşi olarak almıştı. Annesi, babasının zaman zaman içmeye gittiği civardaki ucuz lokantalarda çalışan kızlardan biriydi. Evlendiklerinden beri her ne kadar çok çalışsa da kadının davranışlarından ve tavrından hoşlandığını söyleyen bir kişi bile olmamıştı.

Oşima'nın şimdiki üvey ailesine verilmesi, feribot iskelesinde karşılaştıkları, babasının tanıdığı bir adamın arabuluculuğuyla olmuştu. Bir kâğıt imalathanesiyle kıt kanaat geçimini sağlayan üvey ailesi, o zamanlarda gizemli bir kazanç elde ederek birdenbire zenginleşmiş, ardi ardına arazi ve başka mülkler satın almışlardı. Oşima zaman zaman üvey ailesinden bu garip olayla ilgili bir şeyler duyuyordu. Bahsettikleri hikâye sanki masallardan, uydurma hikâyelerden fırlamış gibiydi. Anlatılana göre bir kış akşamı hac yolculuğundan yorgun düşmüş gezgin bir keşiş geceyi geçirmek için kalacak bir yer vermelerini dilemişti. Şafak vakti geldiğinde ise keşiş beklenmedik bir talih kuşunun evi ziyaret etmek üzere olduğu görüsünü duyurarak oradan ayrılmıştı. Birkaç gün sonra keşişin gidişinin ardından, dışarıda yığılmış dut kabuklarından yapılmış kâğıtların içinde çok sayıda oval şeklindeki değerli altın paralar bulmuşlardı.

Bir zaman sonra üvey babası, hem o keşişin izlerini takip etmek hem de tapınaklarda tanrılara ve Budalara kendilerine bahşedilen bu iyi talih kutsaması için şükranlarını sunmak üzere bir hac yolculuğuna çıkmış; ancak nihayetinde o keşişe benzer biriyle karşılaşmamıştı. Öyle ya da böyle, o zamandan itibaren üvey aile için işler yolunda gitmişti. Çift

kasaba halkına sıklıkla borç para verir hâle gelmişti, karı koca servetlerinin artmasının tadını çıkarıyorlardı. “O keşiş kimdi acaba?” Üvey babası nadiren de olsa kapısına gelen keşişe ve diğerlerine içten şükran ve saygılarını sunarken o günleri anıp Oşima’ya olanlardan bahsederdi ancak Oşima bu konuya pek de ilgi duymazdı.

Üvey ailesinin evine geldikten sonra Oşima, öz anne babası ve kardeşleriyle yüz yüze görüşme fırsatı pek bulamamıştı.

3

Ancak zaman geçtikçe, yaşananlarla ilgili gerçekler yavaş yavaş Oşima'nın zihninde şekillenmeye başlamıştı. Üvey ailesinin eski durumunu bilen okul arkadaşlarından, arada bir istemeden işittiklerine ve öğrendiklerine göre, keşiş o gece aniden rahatsızlanmış ve orada hayatını kaybetmişti. Ölen keşişin göğsünde, içinde altın paralar olan ağır bir cüzdan olduğunu ve üvey ailesinin bu cüzdanı olduğu gibi kendilerine aldığı söyleniyordu. Oşima hikâyesinin bu hâlinin diğerine göre daha akla yatkın olduğunu düşünse de bu durum pek tabii ki hoşuna gitmemişti. Oşima konuyu üvey annesine gizliden sorduğunda, "Bırak kim ne söylerse söylesin. Birinin eline para geçince, sadece konuşmak için konuşuyorlar işte," demişti üvey annesi zoraki bir şekilde gülümseyerek. Ancak o andan itibaren, Oşima'nın üvey anne babasına karşı beslediği duygular yavaş yavaş kırılmaya başladı. Kendi mutluluğuna bile sanki kara bir leke bulaşmış gibi hissediyordu. Bu olaydan itibaren, elinden geldiğince üvey ebeveyninin sırlarını ve duygusal yaralarını koruyup kollamak için çaba sarf etse de yine de onlar tarafından dışlanıp geride bırakıldığını hissetmeden edememişti.

Oşima geceleri tuvalete gidip gelirken, keşişin kaldığı söylenen ve Budist sunağının bulunduğu ıssız odanın oradan geçmek zorunda kalıyordu. Yerleri eski püskü hasırlı, öğlen bile gün ışığının girmediği loş 12-13 metrekarelik bir odaydı. Üvey anne babası, sunağın olduğu odanın yanındaki bir basamak daha yüksek odada kalıyordu. Oşima ise büyüdükten sonra yatak odasına çevrilen, mutfağın yanındaki dokuz-on metrekarelik kilerde yatıyordu. Oşima sunak odasının oradan her geçişinde, göğsünde cüzdanıyla ölmekte olan keşişin solgun yüzünü ve silüetini net bir şekilde görür gibi oluyor, içi ürperiyordu. Akşamları erkenden uyuyan üvey babasının sayıklamalarına uyandığında bu seslerin huzura eremeyen keşişin, babasının kâbuslarına musallat olduğu için çıktığından şüpheleniyordu. Havanın güzel ve güneşli olduğu ilkbahar günlerinde bile ev baştan aşağı nemli ve kasvetli bir atmosferle kaplıymış gibiydi. Oşima bütün günü bahçeye bakan bir odada iğne tutarak geçirdiğinde, sanki kafası boşalıyor ve ömrü kısalıyormuş gibi bir bunalım hissediyordu.

Oşima üstündeki iplikleri silkeleyip evin arka tarafındaki kâğıt imalathanesine doğru aceleyle çıktı. Çalılıkların arkasındaki geniş ve düz bir arazide bulunan kâğıt imalathanesinin kargı çitlerine gün ışığı vuruyordu. Dut kurularını ıslatmak için doldurulan su ısınıp ılıklaşmıştı. Dört bir yandaki kiraz ağaçları çoktan çiçek açmıştı. Tahta kalıplardaki kâğıtlar güneşte kuruyordu. Üvey babası, üç-dört yıl önce civarda bir kâğıt fabrikası kurulduğu için er ya da geç bırakmak zorunda kalacağı bu işe pek çaba harcamıyordu. Artık çalışan sayısı da eskisine göre azdı. Böylelikle artık kullanılmayan boş alan şık bir bahçe çiti ve kapı eklenip çok sayıda taş ve ağaç yerleştirilerek güzel bir bahçeye dönüştürülmüş, kaldıkları ev de bakımdan geçirilmişti. Üvey babası birkaç yıldır

ev için bu tür düzenlemelerle uğraşıyordu ve sadece burayla sınırlı kalmayarak, ipoteğe düşmüş birkaç mülk satın almıştı. Ancak bu konuyu Oşima'ya ayrıntılarıyla anlatmamıştı.

“Fakir fukara işi, değil mi?” dedi Oşima, çocukluğundan beri yanında olan adama seslenerek. Adam çömelmiş oturarak sigara içiyor, bir yandan da kaynayan dut kazanının altındaki ateşi izliyordu. Sakalları uzamış soluk yüzü, ilkbaharın ilk günlerinde daha da sefil görünüyordu. “Uzun zamandır kâğıt işi yapmıyorsun.”

“Ondan değil. Patron son zamanlarda ilgisini kaybetti,” diye cevapladı Saku adındaki adam başı öne eğik durmaya devam ederken. “Artık dutların içinden altın çıkma ihtimali yok sonuçta.”

“Bu doğru,” dedi Oşima alaycı bir şekilde gülerek.